პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 235 (6044)

1977 წ. 1 დეკემბერი, ხუთშაბათი.

ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

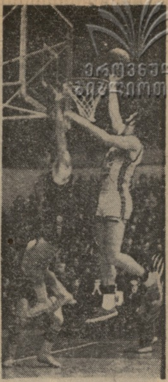

თ. კოსტავა

შ. ხინჩაგაშვილი

ვ. კანთელაძე

დ. მუჯირი

მ. მაჩაიძე

დ. ყიფიანი

ვ. გუცაევი

რ. ჩელებაძე

რ. შენგელია

33 საუკეთესო

1977 წლის შედეგების მიხედვით

სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციამ 1977 წლის შედეგების მიხედვით დაამტკიცა 33 საუკეთესო ფეხბურთელის სია. ესენი არიან:

მეკარეები: 1. დეგტიარევი („შახტიორი"), 2. პილგუი („დინამო", მოსკოვი), 3. იურკოვსკი („დინამო", კიევი);

მცველები: 1. პრიგოდა („ტორპედო"), 2. კოსტავა („დინამო", თბილისი), 3. პაროვი („დინამო", მოსკოვი).

1. ხინჩაგაშვილი („დინამო", თბილისი), 2. ფომენკო („დინამო", კიევი), 3. გოლუბევი („ზენიტი").

1. ბუბნოვი („დინამო", მოსკოვი), 2. ჟუპიკოვი („ტორპედო"), 3. კანთელაძე („დინამო", თბილისი).

1. მახოვიკოვი („დინამო", მოსკოვი), 2. მუჯირი („დინამო", თბილისი), 3. ბუტურლაკინი („ტორპედო").

ნახევარმცველები და თავდამსხმელები: 1. ბურიაკი („დინამო", კიევი), 2. მინაევი („დინამო", მოსკოვი), 3. მ. მაჩაიძე („დინამო", თბილისი).

1. კონკოვი („დინამო", კიევი), 2. ბესონოვი („დინამო", კიევი), 3. იურინი („ტორპედო").

1. ყიფიანი („დინამო", თბილისი), 2. კოლოტოვი („დინამო", კიევი), 3. სახაროვი („ტორპედო").

1. ვერემეევი („დინამო", კიევი), 2. ფილატოვი („ტორპედო"), 3. ბერეჟნოი („დინამო", კიევი).

ფეხბურთი

1. ჩესნოკოვი (ცსკა), 2. გუცაევი („დინამო", თბილისი), 3. ონიშჩენკო („დინამო", კიევი).

1. ბლოხინი („დინამო", კიევი), 2. ჩელებაძე („დინამო", თბილისი), 3. შენგელია („დინამო", თბილისი).

33 საუკეთესოს შორის არიან ჩვენი ქვეყნის 7 კლუბის წარმომადგენლები. სსრ კავშირის ჩემპიონების, კიევის დინამოელებისა — 10, ჩემპიონატის ვერცხლის მედლების მფლობელის, თბილისის „დინამოსი" — 9, „ბრინჯაოს" პრიზიორის, მოსკოვის „ტორპედოსი" — 6, მოსკოვის დინამოელებისა — 5 და თითო — ცსკა-სი, „ზენიტის" და „შახტიორისა". ამ სიის პირველი ნომრების ნაკრები ასე გამოიყურება: დეგტიარევი, პრიგოდა, ხინჩაგაშვილი, ბუბნოვი, მახოვიკოვი, ბურიაკი, კონკოვი, ყიფიანი, ვერემეევი, ჩესნოკოვი, ბლოხინი.

33 საუკეთესოს რეკორდსმენები არიან ვერემეევი და კოლოტოვი, რომლებიც უკვე მეშვიდედ შეიყვანეს ამ სიაში, მეექვსეჯერ არიან მასში მოხვედრილი ბლოხინი, ონიშჩენკო და ფომენკო.

უძლიერესთა რიცხვში პირველად მოხვდნენ კოსტავა, კანთელაძე, ჩელებაძე, შენგელია, მუჯირი, იურკოვსკი, ჟუპიკოვი, ბუბნოვი, ბესონოვი, იურინი და ბერეჟნოი.

კალათბურთი

ტალინსა და თბილისში

...უმაღლესი ლიგის კალათბურთელ ვაჟთა 1978 წლის საკავშირო ჩემპიონატში მონაწილეობს 12 გუნდი: ცსკა (მოსკოვი), „სტროიტელი" (კიევი), „დინამო" (თბილისი), „დინამო" (მოსკოვი), „სპარტაკი" (ლენინგრადი), „ჟალგირისი" (კაუნასი), რტი (მინსკი), „კალევი" (ტალინი), „სტატიბა" (ვილნიუსი), ასკ (რიგა), „სპარტაკი" (ვლადივოსტოკი), ვეფ (რიგა).

თავდაპირველად იქმნება ორი ჯგუფი — „ა" და „ბ".

„ა" ჯგუფის გუნდები 5 დეკემბერს სტარტს აიღებენ თბილისის სპორტის სასახლეში. ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქში იასპარეზებენ: ცსკა, თბილისის „დინამო", ლენინგრადის „სპარტაკი", მინსკის რტი (რადიოტექნიკის ინსტიტუტი), ვილნიუსის „სტატიბა" და ვლადივოსტოკის „სპარტაკი".

„ბ" ჯგუფის კოლექტივები თამაშს დაიწყებენ ორი დღით ადრე ტალინში. ესტონეთის დედაქალაქში გამოვლენ: კიევის „სტროიტელი", მოსკოვის „დინამო", კაუნასის „ჟალგირისი", ტალინის „კალევი", რიგის ასკ და ვეფ-ი.

19-25 დეკემბერს კაუნასში ერთმანეთს შეხვდებიან თბილისისა და ტალინის ტურის გუნდები. ასე დამთავრდება ჩემპიონატის პირველი ეტაპი. იგი გამოავლენს 8 უძლიერეს კოლექტივს, რომლებმაც უნდა განაგრძონ ბრძოლა უმაღლესი ტიტულისათვის.

II ეტაპი — ე. წ. ნახევარფინალური ტურნირი. I-VIII ადგილებზე გასული გუნდები 1978 წლის იანვარ-მარტში შეეჯიბრებიან ერთმანეთს ორ წრედ, მიმოსვლით (ერთი მატჩი შინ, ერთი — მეტოქის მოედანზე). IX-XII ადგილებზე გასული კოლექტივები ითამაშებენ 4 წრედ (ორი შეხვედრა შინ, ორი — მეტოქის მოედანზე), რის შემდეგაც გაირკვევა ადგილები ცხრიდან თორმეტის ჩათვლით.

უძლიერესები კი განაგრძობენ ბრძოლას ე. წ. მესამე ფინალურ ეტაპზე. ოღონდ აქ უკვე იასპარეზებს უძლიერესთა კვარტეტი. ბრძოლა ჩემპიონის ოქროს მედლებისთვის იწარმოებს სამ ტურად. I ტური გაიმართება კიევში — 4-6 აპრილს, II ტური — ლენინგრადში 14-16 აპრილს, III საბოლოო ტური — მოსკოვში 24-26 აპრილს.

ოთხი დანარჩენი გუნდი, ანუ V-VIII ადგილების მაძიებელნი ერთმანეთს შეხვდებიან მინსკში (4-9 აპრილს) და ტალინში (19-24 აპრილს).

შენიშვნა: პირველი და მეორე ეტაპის ქულები უძლიერესებს ფინალურ ტურშიც მიჰყვებათ.

* * *

წლევანდელი ჩემპიონატის ფორმულა საკმაოდ რთულია და გუნდები, ცხადია, საგანგებოდ ემზადებოდნენ პასუხსაგები სტარტებისთვის. რა შეიძლება ითქვას ტურნირში მონაწილე გუნდებზე? მოსკოვი, ლიტვა და ლატვია ჩემპიონატში 2-2 კოლექტივითაა წარმოდგენილი. ჩვენი ქვეყნის დედაქალაქის ღირსებას დაიცავენ სსრ კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი ცსკა და „დინამო", რომელმაც ბოლო წლებში მტკიცედ დაიმკვიდრა ადგილი საბჭოთა კალათბურთის ლიდერთა შორის.

ყურადღებას იპყრობს ბალტიისპირეთის კალათბურთელთა წარმატებაც. ლიტვამ 44-ე ჩემპიონატში შესძლო ორივე გუნდის — „ჟალგირისისა" და „სტატიბას" შენარჩუნება, რაც უსათუოდ ანგარიშგასაწევი ფაქტია. ლატვიის საუკეთესო გუნდს — არმიელთა კოლექტივს შარშან მაინცდამაინც სახარბიელო შედეგი არ ჰქონია, სამაგიეროდ უმაღლეს ლიგას დაუბრუნდა ამ რესპუბლიკის მეორე პოპულარული კოლექტივი — ვეფ-ი. ეს კი, თავისთავად, რესპუბლიკაში კალათბურთის აღმავლობის მაჩვენებელია.

კიევი, თბილისი, ლენინგრადი, მინსკი, ტალინი და ვლადივოსტოკი ჩემპიონატში თითო გუნდით არიან წარმოდგენილი.

თბილისის დინამოელებს 44-ე ჩემპიონატის შემდეგ, ფაქტიურად, არ შეუსვენებიათ. მაისში ისინი უკვე სომალიში იყვნენ, სადაც რამდენიმე ამხანაგური მატჩი გამართეს ადგილობრივ გუნდებთან. შემდეგ თბილისელმა კალათბურთელებმა წარმატებით იასპარეზეს კუბის საერთაშორისო ტურნირში. ლესელიძეში ხანმოკლე დასვენების შემდეგ „დინამო" ნოვოსიბირსკში გაემგზავრა ცენტრალური საბჭოს ჩემპიონატში სასპარეზოდ. ეს ტურნირი, როგორც ცნობილია, ჩვენმა კალათბურთელებმა მოიგეს.

და ისევ ახალი ტურნე, ამჯერად ჩეხოსლოვაკიაში. დინამოელები იქაც წარმატებით გამოდიან. მაგრამ ჩემპიონატებსშუა პერიოდის ყველაზე დიდ წარმატებად, სრულიად სამართლიანად, მიიჩნევენ ჩვენი გუნდის გამარჯვებას სოციალისტური ქვეყნების დინამიადაში, რომელიც სექტემბერში პოლონეთში გაიმართა. საინტერესოა აღინიშნოს, რომ ამ ტურნირში რამდენიმეჯერ სცადა ბედი მოსკოვის „დინამომ", მაგრამ სასურველ მიზანს ვერც ერთხელ მიაღწია. თბილისელებმა კი წარმატებით იასპარეზეს და პირველი ადგილი დაისაკუთრეს. ამ გამარჯვებისთვის გუნდის 8 წევრმა (ი. ძიძიგური, დ. მაღალთაძე, ლ. ჩხიკვაძე, გ. ბიჭიაშვილი, თ. ჩიხლაძე, ნ. ქორქია, ლ. გულდედავა, ი. პულავსკი) საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატის წოდება დაიმსახურა.

მაგრამ დინამოელთა წლევანდელი ოდისეია ამით არ დამთავრებულა. პოლონეთის შემდეგ ჩვენი გუნდი ამხანაგური მატჩების ჩასატარებლად ჯერ მადაგასკარს ეწვია, მერე კი ბელგიას... რაც შეეხება მ. ქორქიასა და ნ. დერიუგინს, ისინი კარგა ხანია სსრ კავშირის ნაკრებს დაყვებიან სხვადასხვა ტურნეში.

როგორც ხედავთ, სეზონისწინა პერიოდი თბილისის „დინამოს" საკმაოდ დატვირთული ჰქონდა. მაგრამ ძირითადი გამოცდა მას ახლა ელის, 45-ე საკავშირო ჩემპიონატში. ვუსურვოთ დინამოელებს ახალი წარმატება ამ პასუხსაგებ და საპატიო ტურნირში.

წარმატება ლვოვის ტატამზე

ლვოვში რამდენიმე დღეს მიმდინარეობდა „ბურევესტნიკის" ცენტრალური საბჭოს გუნდური თასის გათამაშება ჭიდაობა ძიუდოში. ტატამზე სასპარეზოდ გამოვიდნენ 10 გუნდის წარმომადგენლები. თითოეული გუნდის შემადგენლობაში მოზრდილებს გარდა შედიოდნენ იუნიორებიც.

პირად პირველობაში ვაჟებს შორის თასის მფლობელები, წონითი კატეგორიების მიხედვით გახდნენ: ვ. იანჩიკი (რსფსრ), მ. ქიპლოვსკი (მოსკოვი), გ. დვორნიკი (ბელორუსია), ა. პასტუხი, ი. რიკოტა (ორივე — უკრაინა), ტ. მუთოშვილი (საქართველო) და ა. შაბანოვიჩი (ბელორუსია). ჩვენი რესპუბლიკის წარგზავნილებიდან II საპრიზო ადგილები დაიკავეს ბ. მუჯიაშვილმა და ნ. მალვენიშვილმა, მე-3 საპრიზო ადგილები წილად ხვდათ მ. ლოსეურაშვილს, მ. ალბორიშვილს და ზ. ბახტაძეს.

იუნიორებში წონითი კატეგორიების მიხედვით გაიმარჯვეს: ნ. ბობილაშვილმა, ი. [illegible] (ორი-

ვე — საქართველო), ფ. რაჯაბლიმ (აზერბაიჯანი), მ. შნახოვმა (რსფსრ), ფ. გასიტაშვილმა (საქართველო), ი. დმიტრიევმა (ბელორუსია) და თ. დონღუზაშვილმა (საქართველო). II საპრიზო ადგილები წილად ხვდათ თ. გოდერძიშვილს და ნ. ნუგზარიშვილს, III ადგილზეა ლ. დავითაშვილი. შეჯიბრების შედეგების მიხედვით „ბურევესტნიკის" ცენტრალური საბჭოს ნაკრებში ჩარიცხულია ჩვენი 8 ძიუდოისტი. მათ დაიწყეს კიდეც მზადება სსრ კავშირის თასის გათამაშებისთვის, რომელიც 10 დეკემბერს კიშინიოვში ჩატარდება.

საერთო გუნდურ ჩათვლაში გაიმარჯვა საქართველოს ნაკრებმა — 81 ქულა (მწვრთნელი სპორტის ოსტატი მ. გოგოლაური), II ადგილზეა რსფსრ — 71 და III-ზე უკრაინა — 41 ქულა.

გ. ამირხანოვი.

ჭიდაობა

დამსახურებისთვის

ფიზკულტურისა და სპორტის პროპაგანდის საქმეში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისთვის სსრ კავშირის ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტმა „ფიზკულტურისა და სპორტის განვითარებაში დამსახურებისთვის" საპატიო ნიშნით დააჯილდოვა სპორტული ტელეკომენტატორი, საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი კონსტანტინე ივანეს ძე მახარაძე.

მსოფლიო თასი — საბჭოთა ფრენბურთელებს

ტოკიო, 29 ნოემბერი. საბჭოთა კავშირის ფრენბურთელთა ნაკრებმა მოუგო იაპონიის გუნდს (3:0) და მსოფლიო თასი მოიხვეჭა.

კუბელმა სპორტსმენებმა დაამარცხეს ოლიმპიური ჩემპიონები — პოლონელი ფრენბურთელები — 3:0. საბოლოოდ იაპონიის, კუბისა და პოლონეთის ნაკრებ გუნდებს ფინალურ ტურნირში თითო ქულა აქვთ, მაგრამ პარტიების უკეთესი შეფარდების გამო იაპონიის ნაკრებმა II ადგილი დაიკავა. III ადგილი კუბის გუნდს ხვდა.

ფრენბურთელ ვაჟთა გუნდებისთვის განკუთვნილი მსოფლიო თასი სამუდამოდ დარჩება საბჭოთა ქვეყანაში: ფრენბურთის საერთაშორისო ფედერაციის გადაწყვეტილებით ასეთი ტურნირები აღარ ჩატარდება ფრენბურთელთა კალენდრის გადატვირთვის გამო.

როგორც ვიუწყებოდით, ფრენბურთელ ქალთა შორის მსოფლიო თასი იაპონელმა სპორტსმენებმა დაისაკუთრეს. (საკდესი).

გუნდების შემადგენლობა

მოსკ. უფროსი წვრთნელი — სსრ კავშირის დამსახურებული წვრთნელი ალექსანდერ ბოგდანოვი, წვრთნელები — სპორტის დამსახურებული ოსტატი ანატოლი ანანიევი.

ZENIT. 4. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი სტანისლავ ერო

მინი (1951 წ. დაბადებული, სიმაღლე — 160 სმ), 5. ალექსანდრ ბორნეი (1959, 200), 6. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ბოლეი მიხაილოვიჩი (1951, 186), 7. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ტიმოფეევიჩი (1944, 207), 8. ამჟამად ლიანდაგი (1957, 206), 9. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ივან ფედუკინი (1945, 195), 10. სპორტის დამსახურებული ოსტატი სერგეი ბელიაკი (1944, 190), 11. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ალექსანდრ ზელენენკი (1958, 190), 12. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ანანტოლი ბობეინი (1954, 205), 13. სპორტის ოსტატი ფაქტორ პაუტოკინი (1949, 200), 14. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ბოგდანოვი (1950, 198), 15. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი სერგეი კიფერენკო (1947, 215), 16. ალექსეი ბოლოდინი (1955, 205), 17. სპორტის ოსტატი ვლადიმერ ბოგდანოვი (1953, 178), 18. სპორტის ოსტატი ალექსანდერ ბარეკი (1958, 197).

„ლოკომოტივი". უფროსი წვრთნელი — სსრკ-ის ხალხის დამსახურებული წვრთნელი, სპორტის ოსტატი ლევან ბოლეშავილი, წვრთნელი — სსრკ-ის დამსახურებული დამსახურებული წვრთნელი, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ამონან სხიერელი.

4. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ივერი ძიძიგური (1952, 200), 5. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ბალანინაკინ (1951, 198), 6. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ლევან ნიაკვ

დი (1948, 184), 7. სპორტის ოსტატი ივან ბოგინინი (1951, 200), 8. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ივერი ბიბილეიშვილი (1947, 200), 9. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ოთარ ბასლაკი (1949, 187), 10. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ნოდარ ჯორჯაძე (1958, 190), 11. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ბოლოდინი (1959, 206), 12. სპორტის ოსტატი ლევან ბუღუდიდელაძე (1956, 196), 13. სპორტის ოსტატი მიხეილ დამსახურებული

ბუსა. უფროსი წვრთნელი — სსრ კავშირის დამსახურებული წვრთნელი ალექსანდერ ბოგდანოვი, წვრთნელი — სპორტის დამსახურებული ოსტატი ანატოლი ანანიევი.

ZENIT. 4. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი სტანისლავ ეროںმინი (1951 წ. დაბადებული, სიმაღლე — 160 სმ), 5. ალექსანდრ ბორნეი (1959, 200), 6. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ბოლეი მიხაილოვიჩი (1951, 186), 7. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ტიმოფეევიჩი (1944, 207), 8. ამჟამად ლიანდაგი (1957, 206), 9. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ივან ფედუკინი (1945, 195), 10. სპორტის დამსახურებული ოსტატი სერგეი ბელიაკი (1944, 190), 11. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ალექსანდერ ზელენენკი (1958, 190), 12. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ანანტოლი ბობეინი (1954, 205), 13. სპორტის ოსტატი ფაქტორ პაუტოკინი (1949, 200), 14. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ბოგდანოვი (1950, 198), 15. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი სერგეი კიფერენკო (1947, 215), 16. ალექსეი ბოლოდინი (1955, 205), 17. სპორტის ოსტატი ვლადიმერ ბოგდანოვი (1953, 178), 18. სპორტის ოსტატი ალექსანდერ ბარეკი (1958, 197).

„ლოკომოტივი" (ბაკურიანი). უფროსი წვრთნელი — საქართველოს დამსახურებული წვრთნელი, სპორტის ოსტატი ლევან ბოლეშავილი, წვრთნელი — საქართველოს დამსახურებული დამსახურებული წვრთნელი, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ამონან სხიერელი.

4. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ივერი ძიძიგური (1952, 200), 5. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ალექსეი ბალანინაკინ (1951, 198), 6. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ლევან ნიაკვაძე (1948, 184), 7. სპორტის ოსტატი ივან ბოგინინი (1951, 200), 8. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ივერი ბიბილეიშვილი (1947, 200), 9. სპორტის ოსტატი ოთარ ბასლაკი (1949, 187), 10. სპორტის ოსტატი ალექსეი ბოლოდინი (1959, 206), 12. სპორტის ოსტატი ლევან ბუღუდიდელაძე (1956, 196), 13. სპორტის ოსტატი მიხეილ ბერეკაშვილი (1958, 207), 14. სპორტის ოსტატი ალექსეი ბალანინაკინ (1959, 203), 15. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ივერი ბიბილეიშვილი (1947, 196), 16. სპორტის ოსტატი ალექსეი ნეფედოვი (1953, 184), 17. სპორტის ოსტატი ფაბიან ჭანტურია (1955, 195), 18. სპორტის ოსტატი ალექსანდრ ბალდაკინი (1959, 196), 19. სპორტის ოსტატი ზურაბ ერმაკოვიჩი (1959, 186), 20. სპორტის ოსტატი ალექსეი ბოგდანოვი (1959, 206).

„სპარტაკი" (ლენინგრადი). უფროსი წვრთნელი — სსრ კავშირის დამსახურებული წვრთნელი ვლადიმერ კოროტკინი, წვრთნელი — ვასილი ეროფეევიჩი.

4. ამჟამად სამხედრო (1957, 203), 5. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ივერი ბალეიკი (1952, 200), 6. სპორტის დამსახურებული ოსტატი ალექსანდრე ხოლმანოვი (1946, 180), 7. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი სერგეი ვასენკინი (1954, 187), 8. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ბიბილეიშვილი (1953, 215), 9. ალექსეი ბალანინაკინ (1958, 187), 10. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ანდრეი ბალეკინი (1952, 197), 11. სპორტის ოსტატი ანდრეი ერმაკოვიჩი (1959, 201), 12. ალექსანდერ ბიტკინი (1956, 208), 13. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ვლადიმერ ბორშანაკოვი (1951, 190), 14. ალექსანდერ ბოლეკინი (1951, 200), 15. ალექსეი ბრანკანენკი (1957, 200), 16. სპორტის ოსტატი ვლადიმერ ბალეკინი (1951, 202).

„ბუსა". (ბაკურიანი). უფროსი წვრთნელი — ეკატერინა ბოლეკინა, წვრთნელი — ბელორუსიის დამსახურებული დამსახურებული წვრთნელი ეიგანი ნოიეკი.

4. სპორტის ოსტატი ვენიამინ ბალეკინი (1955, 186), 5. ალექსეი ბოლეკინი (1949, 202), 6. სპორტის ოსტატი ალექსანდერ ფედი (1956, 198), 7. სპორტის ოსტატი ალექსეი ბალეკინი (1951, 205), 8. სპორტის ოსტატი ეკატერინა ბალეკინა (1952, 208), 9. ალექსეი ბალეკინი (1957, 207), 10. ალექსეი ბალეკინი (1960, 197).

„ბუსა". (ბაკურიანი). უფროსი წვრთნელი — ეკატერინა ბოლეკინა, ეიგანიან წვრთნელები ეფუნეკანი ბოლეკინი, ალექსეი ბალეკინი.

4. ალექსანდრე ბალეკინიანი (1957, 202), 5. ნიკოლაი ბობანოვი (1952, 182), 6. სპორტის ოსტატი ნიკოლაი ზუმეკინი (1948, 182), 7. ივერ ბალეკინი (1952, 184), 8. მიხეილ ბალეკინი (1952, 200), 9. ხერხეი ბალეკინი (1955, 200), 10. სპორტის ოსტატი ალექსანდერ ბაკანინიკინ (1952, 205), 11. ივერი ნეფედოვი (1952, 208), 12. ივან ფედინინი (1957, 207), 13. ეკანეკი ეფანანენკინ (1947, 186), 14. ალექსეი ეფანანენკინ (1947, 200), 15. ანდრეი ბობანოვი (1960, 197).

ZENIT. ჩემპიონატის ფინალური ბაბი. ბოლოდროინდელი ალექსეევი, ეიგანიან წვრთნელები ეფუნეკანი ბოლეკინი, ალექსეი ბალეკინი.

ПРИЗИОРЕБИ

1923 წ. ჩემპიონობა არ გამოსმენდა.
1924 წ. 1. ბოსკეთი, 2. ეფანანენკინ...
1928 წ. 1. ბოსკეთი, 2. ეფანანენკინ...
1934 წ. 1. ეფანანენკინი, 2. ბოსკეთი, 3. ოდეკინ.
1935 წ. 1. ბოსკეთი, 2. ეფანანენკინ, 3. ბალეკინ.
1936 წ. 1. ეფანანენკინ, 2. ბოსკეთი, 3. ოდეკინ.
1937 წ. 1. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი), 2. „ერსანიანი ბარიანი" (ეფანანენკინ), 3. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი).
1938 წ. 1. „ბურევესტნიკი" (ეფანანენკინ), 2. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი), 3. „ბოლეკეკ (ეფანანენკინ)
1939 წ. 1. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი), 2. „ბოლეკეკ (ეფანანენკინ), 3. „ლოკომოტივი" (ეფანანენკინ).
1940 წ. 1. „ბურევესტნიკი" (ეფანანენკინ), 2. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი), 3. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი).
1944 წ. 1. ფკა (ბოსკეთი), 2. „დინამო" (ბოსკეთი), 3. „ლოკომოტივი" (ბოსკეთი).
1945 წ. 1. ეფკა (ბოსკეთი), 2. ფკა (ეფანანენკინ), 3. „კალევეკ" (ტალინი).
1946 წ. 1. „ტორპედო" (ეფანანენკინ), 2. ეფკა (ბოსკეთი), 3. „დინამო" (ბოსკეთი).
1947 წ. 1. ხკოფ (კუუსანენ), 2. „დინამო" (ეფანანენკინ), 3. ეფკა (ბოსკეთი).
1948 წ. 1. „დინამო" (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკ" (ბოსკეთი), 3. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1949 წ. 1. ეფკ (ტალინი), 2. ხკოფ (კუუსანენ), 3. ეფკ (ბოსკეთი).
1950 წ. 1. „დინამო" (ეფანანენკინ), 2. ეფკ (ტალინი), 3. ეფკ (ბოსკეთი).
1951 წ. 1. „ლოკომოტივი" (კუუსანენ), 2. ეფკ (ბოსკეთი), 3. ეფკ (ტალინი), 4. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1952 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „ტორპედო" (კუუსანენ), 3. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1953 წ. 1. „დინამო" (ეფანანენკინ), 2. ეფკა (ბოსკეთი), 3. „ლოკომოტივი" (კუუსანენ).
1954 წ. 1. „დინამო" (ეფანანენკინ), 2. ეფკა (ბოსკეთი), 3. „ლოკომოტივი" (კუუსანენ).
1955 წ. 1. ოფი (რიგა), 2. ეფკ ბო (ბოსკეთი), 3. „ლოკომოტივი" (ეფანანენკინ).
1956 წ. 1. ლატკი, 2. ბოსკეთი, 3. ლატკი.
1957 წ. 1. ოსკ (რიგა), 2. ეფკ ბო (ბოსკეთი), 3. „დინამო" (ბოსკეთი)... 5. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1958 წ. 1. ოსკ (რიგა), 2. ეფკ ბო (ეფანანენკინ), 3. „დინამო" (ბოსკეთი)... 5. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1959 წ. 1. ბოსკეთი, 2. სპარტაკეკი, 3. ლატვია.
1960 წ. 1. ეფკ ბო (ბოსკეთი), 2. „დინამო" (ეფანანენკინ), 3. ეფკ (რიგა).
1961 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „დინამო" (ეფანანენკინ), 3. ეაკ (რიგა).
1962 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. ეაკ (რიგა), 3. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ), 4. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1963 წ. 1. ბოსკეთი, 2. ეფანანენკინ, 3. ლატვია.
1964 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. ეაკ (რიგა), 3. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ), 5. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1965 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ), 3. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1966 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ), 3. ეფკ (ბოსკეთი).
1967 წ. 1. ეფანანენკინ, 2. ეფკ (ბოსკეთი), 3. ბოსკეთი.
1968 წ. 1. „დინამო" (ეფანანენკინ), 2. ეაკ (კუუსანენ), 3. ეფკ (ბოსკეთი).
1969 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „დინამო" (ეფანანენკინ), 3. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი).
1970 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 3. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ)... 7. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1971 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 3. „ფელეგორინი" (კუუსანენ)... 7. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1972 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 3. ეაკ (კუუსანენ), 4. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1973 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 3. „ფელეგორინი" (კუუსანენ)... 5. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1974 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 3. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ)... 6. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1975 წ. 1. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი), 2. ეფკ (ბოსკეთი), 3. „ფელანინ" (ბოსკეთი), 4. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1976 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „დინამო" (ბოსკეთი), 3. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)... 7. „დინამო" (ეფანანენკინ).
1977 წ. 1. ეფკ (ბოსკეთი), 2. „სპარტაკეკი" (კუუსანენ), 3. „დინამო" (ეფანანენკინ).

მსაჯთა კოლეგია

ეფანანენკინ — ეფანანენკინ კატეგორიის მსაჯი ფ. ჩეპიდე (ეფანანენკინ).

ბოსკეთი — საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი ბ. ხინაიაკეი (ბოსკეთი), ეფანანენკინ მსაჯის მოადგილე — საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი ფ. ფალეკანენკინ (ეფანანენკინ), ეფანანენკინ მდივანი — საკავშირო კატეგორიის მსაჯი ბ. ბოლეკინი (ეფანანენკინ), ეფანანენკინ მდივნის მოადგილე — ეფანანენკინ კატეგორიის მსაჯი ფ. ჩეპიდე (ეფანანენკინ).

ეფანანენკინ — ეფანანენკინ კატეგორიის მსაჯი ბ. ხინაიაკეი (ბოსკეთი), ეფანანენკინ მსაჯის მოადგილე — საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი ფ. ფალეკანენკინ (ეფანანენკინ), ეფანანენკინ მდივანი — საკავშირო კატეგორიის მსაჯი ბ. ბოლეკინი (ეფანანენკინ), ეფანანენკინ მდივნის მოადგილე — ეფანანენკინ კატეგორიის მსაჯი ფ. ჩეპიდე (ეფანანენკინ).

შეხვედრათა განრიგი

თბილისის ტური

5 დეკემბერი — ორშაბათი
16 ს. 40 წ. ცსკა — „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)
18. 30. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი) — რიგა (მინსკი)
20.00. „დინამო" (ბოსკეთი) — „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ)

6 დეკემბერი — სამშაბათი
16.45. „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი) — რიგა (მინსკი)
18.30. „დინამო" (ბოსკეთი) — „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)
20.00. „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ) — ცსკა

7 დეკემბერი — ოთხშაბათი
16.45. „ცსკა" — რიგა (მინსკი)
18.30. „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ) — „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)
20.00. „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „დინამო" (ბოსკეთი)

8 დეკემბერი — ხუთშაბათი
დასვენების დღე

9 დეკემბერი — პარასკევი
16.45. „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ) — „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)
18.30. „ცსკა" — „სპარტაკეკი" (ლენინგრადი)
20.00. რიგა (მინსკი) — „დინამო" (ბოსკეთი)

10 დეკემბერი — შაბათი
13.00. „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ) — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)
15.15. რიგა (მინსკი) — „სპარტაკეკ" (ეფანანენკინ)
17.00. „დინამო" (ბოსკეთი) — ცსკა

ტალინის ტური

5 დეკემბერი — შაბათი
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — ეაკ (რიგა)
„დინამო" (ბოსკეთი) — ეაკ (რიგა)
„ეფელერინი" (კუუსანენ) — „ალკეკ" (ტალინი)

4 დეკემბერი — კვირა
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — ეაკ (რიგა)
ეაკ (რიგა) — „ალკეკ" (ტალინი)
„ეფელერინი" (კუუსანენ) — „დინამო" (ბოსკეთი)

5 დეკემბერი — ორშაბათი
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — „ალკეკ" (ტალინი)
ეაკ (რიგა) — „ეფელერინი" (კუუსანენ)
„ალკეკ" (ტალინი) — „დინამო" (ბოსკეთი)
ეაკ (რიგა) — ეაკ (რიგა)

6 დეკემბერი — სამშაბათი
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — „დინამო" (ბოსკეთი)
„ეფელერინი" (კუუსანენ) — ეაკ (რიგა)
„ალკეკ" (ტალინი) — ეაკ (რიგა)

ალუქსნის დასასვენები ტური

19 დეკემბერი — ორშაბათი
ცსკა — ეაკ (რიგა)
„დინამო" (ბოსკეთი) — ეაკ (რიგა)
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „ალკეკ" (ტალინი)
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)
„დინამო" (ბოსკეთი) — „ეფელერინი" (კუუსანენ)
„ეფელერინი" (კუუსანენ) — რიგა (მინსკი)

20 დეკემბერი — სამშაბათი
ცსკა — ეაკ
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „ალკეკ"
„დინამო" (ბოსკეთი) — „ეფელერინი"
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — „სპარტაკეკ"
ეაკ — რიგა
„დინამო" (ბოსკეთი) — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)

21 დეკემბერი — ოთხშაბათი
ცსკა — „ალკეკ"
„სპარტაკეკ" — „ეფელერინი"
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „დინამო" (ბოსკეთი)
„სპარტაკეკ" (კუუსანენ) — ეაკ
ეაკ — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)
„დინამო" (ბოსკეთი) — „ეფელერინი"

22 დეკემბერი — ხუთშაბათი
დასვენების დღე

23 დეკემბერი — პარასკევი
ცსკა — „ეფელერინი"
რიგა — „დინამო" (ბოსკეთი)
„სპარტაკეკ" — ეაკ
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „სპარტაკეკ"
„ალკეკ" — „დინამო" (ბოსკეთი)
ეაკ — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)

24 დეკემბერი — შაბათი
ცსკა — „დინამო" (ბოსკეთი)
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — ეაკ
რიგა — ეაკ
„სპარტაკეკ" — „დინამო" (ბოსკეთი)
„ეფელერინი" — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)
„ალკეკ" — „სპარტაკეკ"

25 დეკემბერი — კვირა
ეაკ — „სპარტაკეკ" (ლენინგრადი)
„დინამო" (ბოსკეთი) — „ეფელერინი"
„სპარტაკეკ" (ლენინგრადი) — „ეფელერინი"
„ალკეკ" — რიგა
„სპარტაკეკ" — ეაკ
„ეფელერინი" (ლენინგრადი) — „ალკეკ"

მისი უდიდებულესობა — ფეხბურთი

ვფიქრობ, არ ცდება ის ხალხი, რომელიც ხშირად ასოციაციით პარალელს ავლებს ცხოვრებასა და სპორტს შორის. ფეხბურთი, კერძოდ ჭადრაკის მსგავსად, საოცრად მოგვაგონებს ცხოვრების ავანჩავანს. თავად დაუკვირდით: ერთი მატჩის მანძილზე თქვენს თვალწინ თითქოს მთელი ცხოვრება ჩაივლის თავისი სიხარულითა და მწუხარებით, მხიარულებითა და სევდით, კომიკურობითა და დრამატიზმით, ღიმილითა და ცრემლებით... ალბათ, ამ თვისებებითაც გახდა ფეხბურთი ესოდენ მახლობელი, სანატრელიც კი მილიონობით ადამიანისათვის, რომლებიც საფეხბურთო მატჩის პროცესით მარტოოდენ თავიანთ სპორტულ „მადას“ როდი იკმაყოფილებენ, არამედ ფეხბურთისაგან ღებულობენ დამატებითი ენერგიის, სიმხნევისა და შემართების თავისებურ ელექსირს. დასანანია, რომ ფსიქოლოგებს, სოციოლოგებს ჯერაც არ შეუსწავლიათ და გამოუკვლევიათ ხეირიანად გულშემატკივრის ფსიქიკა, მისი ემოციური სამყარო, თორემ, დანამდვილებით შეიძლება ითქვას, ბევრ საგულისხმო რასმეს მიაგნებდნენ და აღმოაჩენდნენ. ისინი დაინახავდნენ, როგორ ამაღლებს ადამიანის ფსიქოლოგიურ ტონუსს საყვარელი გუნდის გამარჯვება, განსაკუთრებით პრინციპულ, საპასუხისმგებლო მატჩებში, როცა სტადიონზე თავმოყრილ ხალხთან ერთად ტელეაუდიტორიაც მეცხრე ცაზეა და, ბუნებრივია, მათი უსაზღვრო სიხარული დადებითად მოქმედებს საერთო გუნება-განწყობაზე. არც ის გამოუთვლიათ, როგორ მატულობს საწარმოო მაჩვენებლები წარმატებული მატჩის შემდეგ...

ასეთია ფეხბურთი, ასეთია მისი სამყარო, ქვეყანა, რომელიც დასახლებულია გულშემატკივართა კერპებით, საყვარელი ფეხბურთელებით, გუნდებით, რომლებსაც ზოგჯერ საიდუმლოების ბურუსი ბურავთ, ზოგჯერ კი საოცრად ნათელი და გასაგები არიან ჩვენთვის. და მაინც, ფეხბურთი მეტწილად ის სფეროა, რომლის სიგრძე-სიგანე, არსი, შინაარსი სრულყოფილად ჯერაც ვერავის შეუსწავლია. ასეთია ფეხბურთი, ნათელი და საიდუმლო ერთდროულად, და ამაშია ალბათ მისი მარადიული მომხიბვლელობის კიდევ ერთი ცხადი ნიშანი. თორემ სხვანაირად ყველა გულშემატკივარი პირს შეკრავდა, აღარ იარსებებდა ფეხბურთსა და ფეხბურთელებზე განსხვავებული აზრები და... ფეხბურთი არ იქნებოდა ის ფეხბურთი, რომელიც ასე გვიყვარს მისი მრავალფეროვნებითა და მარად აღმოუჩენელი „ფილოსოფიური ქვით“.

მაგრამ ფეხბურთში არსებობს კომპრომისები თვით ყველაზე განსხვავებულ მოყვარულთა და თაყვანისმცემელთა შორის. ზოგიერთ საკითხში, მაგალითად, ბრწყინვალე ფეხბურთელების შეფასებაში ისინი, მარადიული ოპონენტები და პოლემიკოსები, სრულ თანხმობაში არიან ერთმანეთთან. არავის მოუბრუნდება ენა პელესა და იაშინის, ბეკენბაუერისა და მესხის, კრუიფისა და სტრელცოვის აუგის სათქმელად... არავის მოუვა აზრად უარყოს ის, ვინც გაუძლო უსასტიკეს საფეხბურთო ბატალიებს, ლამის ღვთაებრივი ნიჭის წყალობით მრავალი წლის მანძილზე ემსახურა მის უდიდებულესობა ფეხბურთს და დაუვიწყარი საფეხბურთო შედევრები, ანუ მატჩები უჩვენა მაყურებელს.

ჩვენს სინამდვილეში, ქართული ფეხბურთის წიაღში, არის ორი რაინდი, ფეხბურთის ორი შესანიშნავი ოსტატი, რომლებიც თბილისის „დინამოს“ სიმბოლოებად წარმოგვიდგება. განა დღევანდელი „დინამო“ ღარიბია ტალანტებით, მკაფიო ინდივიდებით, მაგრამ ეს ორნი, გულშემატკივართა და სპეციალისტთა ერთობლივი აღიარებით, მაინც გამორჩეულნი არიან ტალანტების ბაღში და მათ განსაკუთრებული ადგილი უპირავთ ქართული ფეხბურთის ცისქვეშეთში. მათი სახელებია:

მანუჩარ მაჩაიძე და დავით ყიფიანი

ყოველ საფეხბურთო კოლექტივს, რა კლასისა და რანგისაც უნდა იყოს, თავისი სატარებელი ტვირთი აქვს ზურგზე წამოკიდებული. სხვა საკითხია, როგორ ატარებენ ამ ტვირთს, ხომ არ იღლებიან, ფეხი ხომ არ უცდებათ, მაგრამ ტარებით ტვირთს ყველა ატარებს. „დინამოში“ ეს სიმბოლური ტვირთი მანუჩარსა და დავითს აქვთ მინდობილი თავიანთ ამხანაგებთან ერთად. მძიმეა ეს ტვირთი, ლიდერების ტვირთი, რადგანაც, სხვებისაგან განსხვავებით, მანუჩარსა და დათოს არც დაღლის უფლება აქვთ, არც ჩამუხლაშესვენების, არც მისი სხვისთვის გადაბარებისა. ამიტომაც არიან ისინი აღიარებული ლიდერები, ამიტომაც, გულშემატკივარი, სხვას თუ რაიმეს აპატიებს და შეღავათს გაუწევს — პარადოქსია — მათ არაფერს შეუნდობს, თავის ყველაზე საყვარელ ფეხბურთელებს; სულ იოტისოდენა პასიურობისა და სულმოკლეობისათვის, გულგრილობისათვის ისე სასტიკად მოეპყრობა, რომ ზოგჯერ მაყურებელს უმადურობასა და არაობიექტურობასაც კი დასწამებ. მაგრამ ეს „სიძულვილი“ კი არ არის, არამედ დიდი სიყვარულის გამოხატულება, რომელიც ამ ფეხბურთელებისადმი განსაკუთრებული მომთხოვნელობისა და პასუხისმგებლობის გრძნობაში გამოიხატება. ამაში ცნაურდება ცნობილი საფეხბურთო პარადოქსი, რომლის მიხედვითაც კრიტიკის ქარცეცხლი ძირითადად უძლიერესი ფეხბურთელებისადმია მიმართული, მაგრამ ურომლისოდაც არ იარსებებდა ის უხილავი კონტაქტი, რომელიც აუდიტორიასა და ფეხბურთელებს შორის არსებობს.

დიახ, ბევრჯერ გაგვიგონია და ასევე ბევრჯერ წაგვიკითხავს, მანუჩარ მაჩაიძემ დრიბლინგში არ იცის ზომიერების ზღვარიო. ეს სერიოზული ბრალდებაა, მით უმეტეს, როცა ვლაპარაკობთ დიდ ფეხბურთელზე, თავისი საქმის დიდოსტატზე. მაგრამ ყველაზე საკვირველი ის არის, რომ გადის წლები, კრიტიკა არ ნელდება, მაჩაიძე კი თამაშის მანერას არ იცვლის. რა არის ეს? სიჯიუტე? თამაშის არსის უცოდინარობა? დაქვეითებული საფეხბურთო აზროვნება? ამას ვერავინ იტყვის. მაშ რაშია საქმე, რა ხდება? სხვათა შორის, ამ თვისებას, ბურთის „გადამეტებულ“ ტარებას, მანუჩარს ლამის ბავშვობის წლებიდან საყვედურობდნენ. მისგან მოითხოვდნენ ეგრეთ წოდებულ დაკანონებულ, აკადემიურ თამაშს, ისეთსავე მანერას, როგორიც საფეხბურთო „ინკუბატორში“ გამოზრდილ სპორტსმენებს აქვთ. დაფიქრებულან კი იმაზე, რომ ბურთის ტარება, დრიბლინგი ყველას არ ძალუძს, რომ ეს უმაღლესი ოსტატობის ერთ-ერთი გამოკვეთილი ნიშან-თვისებაა? დაფიქრებულან იმაზე, რომ მაჩაიძის დრიბლინგი, ბურთის „დაჭერის“ ნიჭი ოქროდ ფასობს უცხო მოედნებზე, სადაც მეტოქეთა გააფთრებული იერიშები არღვევს ჩვენი დაცვის რიგებს, რომ ასეთ სიტუაციაში ერთადერთი საშუალება კონტრთამაშისა და სიტუაციის განმუხტვისათვის ერთდროულად რამდენიმე მეტოქესთან ჭიდილში ბურთის დასაკუთრებისა და შენარჩუნების უნარი გახლავთ? იგივე დრიბლინგი უმოკლესი გზაა მოწინააღმდეგის კარისაკენ, როცა, სამწუხაროდ, ჩვენი ფეხბურთელები არ „იხსნებიან“ და ამიტომ მათთვის ბურთის გადაწოდება მის უმალ დაკარგვას ნიშნავს. დაუკვირდით, თავისი გარღვევების დროს მანუჩარი არასოდეს თავჩარგული არ არის, პირიქით, გამუდმებით აქეთ-იქით იყურება და თავისუფალ პარტნიორს ეძებს. ახლა ამბობენ, რომ ბოლოს და ბოლოს მაჩაიძემ გაითვალისწინა კრიტიკა, თავი ანება „ეგოისტურ-ინდივიდუალურ“ თამაშს და უფრო ლოიალური გახდა კოლექტივის წევრების მიმართ. საქმე ის არის, რომ „დინამო“ ჯერ კიდევ ორიოდე წლის წინათ სტატიკურ, უმოძრაო, ინერტულ ფეხბურთს უხდიდა ხარკს. მოთამაშეები არ „იხსნებოდნენ“, არ ეძებდნენ თავისუფალ ადგილს და ამიტომ, ბუნებრივია, ფარულ პასს ღებულობდნენ. ახლა ვითარება შეიცვალა. დღევანდელი „დინამო“ მოძრავი, დინამიკური, სწრაფი გუნდია, რომელმაც გაიგო, შეითვისა და აღიარა ტემპიანი ფეხბურთი. შესაბამისად შეიცვალა მაჩაიძის დამოკიდებულებაც თავისი „გამოცვლილი“ პარტნიორებისადმი. ასეთია ის საფეხბურთო მეტამორფოზა, რომელმაც ერთ მთლიან ორგანიზმად აქცია ჩვენი გუნდი პლუს მანუჩარ მაჩაიძე.

ტყუილად არ უკეთია მანუჩარს „დინამოს“ კაპიტნის სამკლაური. ესაა მისი ორგანიზატორული თვისებების აღიარება როგორც გუნდისა და გუნდის ხელმძღვანელობის, ისე საფეხბურთო აუდიტორიის მხრივ. ფეხბურთელები ბევრნი არიან, ზოგიერთნი — დიდად სახელოვანნიც, მაგრამ ნამდვილ კაპიტნებზე ამას ვერ ვიტყვით. კაპიტანი — დეფიციტია. ფეხბურთელების თითქმის აბსოლუტური უმრავლესობა ეგრეთ წოდებულ ლოკალურ ამოცანას წყვეტს. მათ შეუძლიათ გააკეთონ ყველაფერი აუტის მოწოდებიდან გოლის გატანამდე, მაგრამ კაპიტნები ვერ არიან ვერც მოწოდებით და ვერც თვისებებით. კაპიტნობა, გუნდის წინამძღოლობა, ზეგარდმო ნიჭია, რომელიც მარტო ფეხბურთითა და ოსტატობით არ განიზომება. აქ პირველ პლანზე გამოდის ადამიანური თვისებები, მორალურ-ფსიქოლოგიური მხარე. კაპიტანი — ეს მართლაც ამაყად ჟღერს. იგი დგას ყოველგვარ კინკლაობასა და შურზე, წვრილმან განაწყენებასა და გულისწყრომაზე მაღლა. იგი ყველაფერში, სპორტს შეეხება თუ ცხოვრებას, ოდნავ მაღლა უნდა იდგეს სხვებთან შედარებით. სწორედ ასეთ შემთხვევაში იქნება იგი ამხანაგებისათვის შეუვალი ავტორიტეტი, მათი ფიქრებისა და ოცნებების მოზიარე.

მანუჩარში, როგორც ფეხბურთელში, მუდამ მომწონდა ერთი უებრო თვისება. ფეხბურთი მეტად ჭირვეული რამ არის, ხოლო ფეხბურთელის თამაშის ხარისხი განპირობებულია ბევრი ობიექტური და სუბიექტური მიზეზით, დაწყებული ტრავმებიდან, დამთავრებული ადამიანური განცდებით. მაგრამ, როცა მოედანზე ხარ, შენ უპირველეს ყოვლისა გევალება იყო სპორტსმენი, მაქსიმალური მონდომება ჩააქსოვო თამაშში... მანუჩარი, გამოსდის თუ არ გამოსდის თამაში, სულ ერთია, შესაშური მონდომებით თამაშობს და იმ წუთებში თავისი რეალური შესაძლებლობების მაქსიმუმს ავლენს. ვიმეორებ, მისი მონდომება, თუ შეიძლება ასე ითქვას, სტაბილურია, მუდმივი, უამთვისებოდ მაჩაიძე არ იქნებოდა ის ფეხბურთელი, რომელსაც გუნდში შემცვლელი არ მოეძებნება.

იგი მაგონებს რაინდს, რომელსაც რაკიღა ერთხელ დაიფიცა ორდენის ერთგულება, ვერავითარი ძალა ვერ აალებინებს ხელს თავის მრწამსზე. მანუჩარი დინამოელია, უფრო სწორედ, დინამოელია თხემიდან ტერფამდე, სისხლითა და ხორცით, იმედითა და წუხილით, მოქმედებითა და ფიქრით. იგი ჰგავს უნიკალურ ხე-მცენარეს, რომელიც მხოლოდ თავისი მშობლიური ფლორის წიაღში ხარობს, რომელსაც ვერც ერთი სხვა ნიადაგი ვერ იგუებს. მანუჩარისათვის ასეთი მშობლიური წიაღი მისი „დინამოა“, რომელსაც ერთხელ შეჰფიცა ერთგულება, რომ ბოლომდე ამ ფიცის ერთგული იყოს. იქნებ ამითაც უნდა აიხსნას, რომ მკაფიო ნიჭის მიუხედავად, მანუჩარმა ფეხი ვერ მოიკიდა საკავშირო ნაკრებში? ასეთია ზოგჯერ ზედმიწევნით თავისებური საფეხბურთო ტალანტის ბედი.

დავით ყიფიანს ბედნიერ ვარსკვლავზე დაბადებულ ფეხბურთელად მიიჩნევენ. ასეთია გავრცელებული აზრი, რომლის საწინააღმდეგოდაც ვერაფერს იტყვი. ასე წარმოგვიდგება დღევანდელი ყიფიანი, ფეხბურთელი, რომელმაც თავად შექმნა ეს ბედნიერი ვარსკვლავი, თავისი მცდელობით, გაუგონარი შრომისმოყვარეობითა და მოთმინებით. მის გვერდით სიყმაწვილეში ბევრ ტალანტს უთამაშია, რომლებსაც სწორედ მოთმინება აკლდათ და ფეხბურთის მკაცრი სამყარო მათთვის ძნელად ასატანი გახდა. ყიფიანს თითქმის სპორტული კარიერის დაწყებისთანავე ერთი დიდი უიღბლობა დასჩემდა: სხვადასხვა მიზეზის გამო, ფეხბურთს ტრიბუნებიდან უყურებდა და თავისი გუნდის თამაშში ვერ მონაწილეობდა. ეს უიღბლობა იყო იმის მიზეზიც, რომ უნიჭიერესი ჭაბუკი ფეხბურთელი დასანანი ტრავმის გამო „დინამოს“ ნაცვლად „ლოკომოტივში“ მოხვდა და ოფლის ზღვა დააყენა, ვიდრე მისი ფიზიკური კონდიციები „დინამოს“ შესაფერი გახდებოდა. ამ დაწყევლილი ტრავმების გადამკიდე, უკვე „დინამოში“ მყოფმა ბევრი მატჩი გააცდინა და საუკეთესო თვეები მენისკის მკურნალობას მოანდომა. იგივე ტრავმებია, თავს ხშირად რომ ახსენებს და „დინამოს“ ყველაზე პრინციპულ მატჩებში იძულებით „თამაშგარეშე“ მდგომარეობაში ამყოფებს. ამას დაუმატეთ ის შეხვედრებიც, რომლებშიც დავითი დაშავებული თამაშობს და ჯოჯოხეთური ტკივილების მიუხედავად, თავისი შეუდარებელი ოსტატობით სარგებლობა მოაქვს გუნდისათვის. რა არის ამ განუშორებელი, მომაბეზრებელი ტრავმების მიზეზი, რომელთა გამო უფერულდება არა მარტო „დინამოს“, არამედ ქვეყნის საუკეთესო გუნდის თამაშიც? ყიფიანი ხომ სადღეისოდ დიდი ძალაა. ძნელია ამ შეკითხვაზე პასუხის გაცემა. დრო კი მიდის, ტრავმები, საბედნიეროდ, ვერ აუფერულებს თვით ყიფიანის თამაშს, მაგრამ ყიფიანი ხშირად აკლია გუნდს. მოდი და ამის შემდეგ თქვი, იღბლიან ვარსკვლავზეა დაბადებულიო. და მაინც, ეს მართლაც ასეა, თუ აბეზარი ტრავმების ამბავს არ მივიღებთ მხედველობაში.

უყიფიანოდ დღევანდელი „დინამო“ წარმოუდგენელია, უფრო სწორად, ასეთი „დინამო“ გვინახავს, მაგრამ კიდევ ერთხელ დავრწმუნებულვართ ამ აზრის ჭეშმარიტებაში. მაინც რა არის ის ძალა, რომელიც ყიფიანს განსაკუთრებულ ადგილს აკუთვნებს ჩვენს გუნდში? ესაა, თუ გნებავთ, თამაშის ინტელიგენტური მანერა, რბილი, ოდნავ შეპარავი, კარგი გაგებით ეშმაკური, გააზრებული ფეხბურთი, ურთულეს სიტუაციებში უმალ ოპტიმალური გადაწყვეტილების მიღების უნარი. ამ ინტელიგენტურ მანერას ძირითადად განსაზღვრავს მისი დახვეწილი, ზედმიწევნით რაფინირებული, ზედმეტ ზიზილ-პიპილებს მოკლებული თამაში, რომელიც ძალზე ხშირად, ყოველ შემთხვევაში, ჩვენი აუდიტორიის წარმოდგენაში, ფეხბურთის იდეალურ მოდელებს უახლოვდება. მეორე იარაღი, რასაც ყიფიანი სრულყოფილად ფლობს, ესაა პასის კულტურა. ჩვენ შეგნებულად დავწერეთ პასის ნაცვლად პასის კულტურა, რადგანაც პასის გარეშე ნებისმიერი ფეხბურთელის შესრულებით თამაში უაზრო იქნება, მაგრამ პასიც არის და პასიც. სწორედ ამ კომპონენტში ცნაურდება ყიფიანის უმაღლესი საფეხბურთო ოსტატობა, რადგანაც პასი მხოლოდ ერთი ელემენტი არა არის, იგი გადაწოდებასთან ერთად გულისხმობს სიტუაციის უსწრაფესად შეფასებას, ალღოს, ინტუიციას, გემოვნებას, მოედნის გლობალური ხედვის უნარს, პარტნიორის თვისებების გათვალისწინებას... ერთი სიტყვით, ცამდე მართალი იყო ანდრო ჟორდანია, როცა ამბობდა: ვინც ფეხბურთში პირველად პასი მოიგონა, ძეგლი უნდა დავუდგათო. ასეთი უდიდესი მნიშვნელობა აქვს პასის კულტურას.

დავით ყიფიანი იმედიანი მოთამაშეა. არა, მას მარტოოდენ თავისი თავის იმედი როდი აქვს, იგი იმედს შთაუნერგავს თანაგუნდელებსაც, გულშემატკივრებსაც. იმედი მას საერთოდ არასოდეს არ ტოვებს, თუმცა ბუნებით სანგვინიკი არ არის და საგნებს მუდამ რეალურ მონახაზებში აღიქვამს. იმედი მისთვის არ არის ავანტიურა, იგი გუნდის თამაშის ხარისხის ლოგიკური შეფასების შედეგია. ყიფიანს მაშინაც სჯეროდა მშობლიური გუნდისა, როცა იგი რამდენიმე წლის წინ საფეხბურთო ქარიშხლებში იყო მოხვედრილი და სატურნირო ცხრილის შუა და დაბალ ადგილებზე დაქანაობდა. უკვე მაშინ მისი თამაში მომავალი გუნდის, ძლიერი და მიზანმიმსწრაფი კოლექტივის თავისებური მაცნე იყო. მაგრამ მისი ნიჭის, ისევე როგორც „დინამოს“ რეალური შესაძლებლობების ნამდვილი, ჭეშმარიტი ხორცშესხმა ბოლო ორ წელიწადზე მოდის. ორი წელიწადია დიდი ძალით ათამაშდა გუნდი თავის საუკეთესო სოლისტთან ერთად. და ამაში, დამერწმუნეთ, ყიფიანსაც თვალსაჩინო როლი აქვს ნათამაშევი. სწორედ ამიტომაც ასე გულთბილად ხვდება საფეხბურთო აუდიტორია თავის კერპს, სწორედ ამიტომაც მიაჩნევენ მას არა უბრალოდ ძლიერ ფეხბურთელად, არამედ გუნდის ერთ-ერთ წინამძღოლად, მის ერთ-ერთ ალამდარად.

მანუჩარ მაჩაიძე, დავით ყიფიანი... ორი ფეხბურთელი, ორი განსხვავებული სპორტული ხასიათი, ორი თავისებური ხელწერის ოსტატი. ისინი ერთმანეთს ავსებენ, ერთის თვითმყოფი ნიჭი მეორისას ემატება და შედეგად ვღებულობთ მკვიდრ საფეხბურთო ნაერთს. ბედნიერებაა, რომ ქართული ფეხბურთის ჯეჯილს თვალწინ ასეთი სანიმუშო ფეხბურთელები ჰყავს.

არჩილ გოგელია.

მეგობრებთან

საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ფეხბურთელთათვის სასიხარულო მოვლენას წარმოადგენდა მოწვევა, რომელიც მათ მიიღეს პოლონეთიდან. ჩვენი სტუდენტი ფეხბურთელების მასპინძლები იყვნენ ამ ქვეყნის ქ. კალიშის სპორტკლუბის მესვეურები.

ქართველ ფეხბურთელებს დაათვალიერებინეს პოლონეთის ეს ქალაქი, მისი ღირსშესანიშნაობანი. იყვნენ ძმათა სასაფლაოზე, სადაც ფაშისტ დამპყრობელთაგან პოლონეთის განთავისუფლებისთვის ბრძოლაში დაცემულთა შორის არის ქართველი მებრძოლის შ. სურმავას საფლავიც.

პირველი მატჩი პოლონეთის III ლიგის გათამაშების ლიდერთან ქ. ვეუკნიაჟის გუნდთან შედგა. თამაში საქართველოს წარგზავნილებმა მოიგეს — 2:1. მათი გამარჯვებით დამთავრდა შემდგომი შეხვედრაც ქ. ოსტრავას გუნდთან.

საგაისოდ განზრახულია პოლონელ ფეხბურთელთა საპასუხო ვიზიტი ჩვენს რესპუბლიკაში.

● ფეხბურთი

სპეციალური პრიზი

ჟენევა. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციამ (ფიფა) გადაწყვეტილება მიიღო მსოფლიოს ტელემაყურებელთა რეფერენდუმის გზით აირჩიოს 1978 წლის არგენტინის მსოფლიო ჩემპიონატში ყველაზე „კორექტული სპორტული გუნდი“. სპეციალური პრიზი გადაეცემა იმ გუნდს, რომლის მიმართაც გულშემატკივრები მეტ სიმპათიებს გამოიჩენენ. (საქდესი).

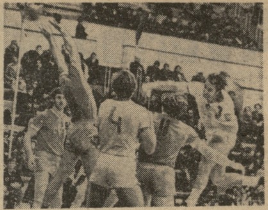

იმედიანი დასაწყისი

რუმინეთი — გდრ 25:18 (12:9).

რუმინეთი: დურაუ (გაიტანა 1 გოლი), დიმიტრუ (1), ბირტალანი (11), კიჩიდი (5), ბაიკანი (2), ოპრეა (1), ბედივანი (4), პენუკი, სოლომონი, ვოინეო, გრიოტარუ, ვოიკი.

გდრ: ნიმანი (3), ვილკი (2), ვალი (5), ვიგერტი (1), ჰორტი (8), როტე (2), პასტერი (2), ფოგტი, პაულიკი, შუტე, პერლახი, სმუხი.

მსაჯები: რ. სარქისიანი (სსრკ), მ. ლიპოვი (სსრკ).

* * *

სსრკ I — სსრკ II 24:23 (13:13).

სსრკ I: კიდიაევი (5), ტაბიძე (2), კუშნირუკი (4), ჟუკი (4), კლიმოვი (1), ბელოვი (3), მაქსიმოვი (5), იშჩენკო, პლუიკო, ილინი, კრავცოვი, ჩერნიშოვი.

სსრკ II: გაგინი (5), ფედიუკინი (8), ნავიცკი (3), ლაზოვოი (2), ხარჟევსკი (1), ბარანი (3), ჩერნიაევი (1), გულბისი (2), რენევი (1), ჩიკოლაევი (1), ლასოვიკი (1).

მსაჯები თ. ჩხარტიშვილი (სსრკ), რ. მალიაუსკასი (სსრკ).

* * *

საქართველო — იუგოსლავია 23:23. (11:15).

საქართველო: გ. ნარიმანიძე (9), ი. ნარიმანიძე (2), გ. ბერიაშვილი (5), ვ. ბერიაშვილი (4), დოლიძე (1), კალანდაძე (1), კეკელიძე (1), ნავროზაშვილი, ჭანტურია, ბარამიძე.

იუგოსლავია: ბოიოვიჩი (2), პროდანიჩი (3), იოვოვიჩი (2), პავიჩევიჩი (6), მაკარიჩი, ფეიზულა (2), გრუბიჩი (2), ვუკოე, დელახმეტოვიჩი (1), ვ. მილიაკი (5), დიოდარი, ნიმსი.

მსაჯები: დ. ფალკენშტეინი (გფრ), ვ. გისი (გფრ).

ხელბურთი

„ზარია ვოსტოკას“ პრიზზე

●

ხელბურთელ ქალთა საერთაშორისო ტურნირი გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ პრიზზე რუმინეთისა და გდრ-ის ნაკრები გუნდების მატჩით დაიწყო. მეათე წუთამდე ორთაბრძოლა დაახლოებით თანაბარი იყო. 4:3 დაწინაურდნენ რუმინელები. ამის შემდეგ ისინი მოედნის სრული ბატონპატრონები გახდნენ — ორგანიზებულად იცავდნენ თავს და მწვავე კონტრშეტევებით სწრაფად ზრდიდნენ ანგარიშს თავიანთ სასარგებლოდ. უკვე პირველი ნახევრის მეოცე წუთისათვის ანგარიში გახდა 9:5. ტაიმიც მათ მოიგეს — 12:9. მეორე ნახევრის დასაწყისშივე სხვაობა კიდევ უფრო გაზარდეს. საფინალო სასტვენის ხმამ აღნიშნა რუმინელთა გამარჯვება — 25:18. აღსანიშნავია გუნდის ლიდერის, მსოფლიოს ერთ-ერთი უძლიერესი თავდამსხმელის სტეფან ბირტალანის საუცხოო თამაში. მიუხედავად იმისა, რომ მას მთელი მატჩის მანძილზე პირადი მეურვე ჰყავდა, ბირტალანმა 11 (!) გოლი გაიტანა მეტოქის კარში და ბომბარდირთა სიას პირველივე დღიდანვე ჩაუდგა სათავეში.

ძალზე დაძაბულად წარიმართა საბჭოთა კავშირის პირველ და მეორე ნაკრებთა შეხვედრა. თამაში გარდამავალი უპირატესობით მიმდინარეობდა. ჯერ წინ მეორე ნაკრები გავიდა 5:1, შემდეგ ანგარიში გათანაბრდა — 5:5. მე-18 წუთზე კვლავ მეორე ნაკრებია წინ — 9:5. მაგრამ პირველი ნახევარი მაინც ფრედ 13:13 დამთავრდა. თამაშის მეორე ნახევარი პირველის ანალოგია იყო. იქმნებოდა შთაბეჭდილება, რომ პირველი ნაკრების წევრებს თამაში არ გამოსდიოდათ. ისინი დუნედ მოქმედებდნენ დაცვაში, თავდასხმაში უამრავი შეცდომა მოსდიოდათ. მხოლოდ კუთხის მოთამაშეები (ი. კიდიაევი და ა. ტაბიძე) იდგნენ მოწოდების სიმაღლეზე. გატანილი 24 გოლიდან, ამ ორი სპორტსმენის ანგარიშზე მოდის 7. მათი შეტევების შემდეგ მოწინააღმდეგის კარში დაინიშნა ოთხი 7-მეტრიანი საჯარიმო. საბოლოოდ პირველმა ნაკრებმა გაიმარჯვა 24:23. მაგრამ ეს შედეგი, რა თქმა უნდა, არ შეეფერება გუნდს, რომლის შემადგენლობაში მონრეალის ოლიმპიადის რვა ჩემპიონი გამოდის. გვჯერა, რომ მომავალ შეხვედრებს გაზეთ „ზარია ვოსტოკას“ პრიზის ექსგზის მფლობელი მაღალ დონეზე ჩაატარებს.

განსაკუთრებით საინტერესო, სპორტულად დაძაბული იყო ამ დღის უკანასკნელი შეხვედრა — საქართველო — იუგოსლავია. იუგოსლაველთა გუნდს წარდგენა არ სჭირდება. პირველი ოლიმპიური ჩემპიონები ყოველთვის იყვნენ ლამაზი, კომბინაციური ხელბურთის მომხრენი და ამ ტრადიციისათვის არც ახლა უღალატნიათ. ამჯერად მასპინძელთა შემადგენლობა შესამჩნევად გადახალისებული იყო სასტარტო შვიდეულიდან, რომელმაც სსრ კავშირის 1977 წლის ჩემპიონატში მესამე ადგილი დაიკავა, ორი მოთამაშე სსრ კავშირის ნაკრებში არის მიწვეული (ა. ანპილოგოვი, ა. ტაბიძე). მძიმე ტრავმის შემდეგ სათანადოდ ვერ იყო მომზადებული ვ. ბერიაშვილი. ყოველივე ამან განაპირობა ძალთა გადაჯგუფება. მიუხედავად ასეთი ცვლილებებისა, მასპინძლებმა შეხვედრა მეტად გაბედულად დაიწყეს და ძლიერ მეტოქეს ტოლი არაფერში დაუდეს. პირველი ნახევრის მე-18 წუთისათვის ქართველი ხელბურთელები თამაშს იგებდნენ ანგარიშით 9:6. ამ მომენტამდე თბილისელებს ყველაფერი გამოსდიოდათ: უშეცდომოდ თამაშობდნენ დაცვაში, გააზრებულად მოქმედებდნენ თავდასხმაში. რამდენჯერმე უძნელესი ბურთი მოიგერია მეკარე ჯ. ბარამიძემ, მაგრამ ოდნავი ყურადღების მოდუნებაც კი საკმარისი აღმოჩნდა, რომ პირველ ოც წუთში მოპოვებული უპირატესობა თვალსა და ხელშუა გამქრალიყო. ათი წუთის განმავლობაში თბილისელებმა მხოლოდ ორი გოლის გატანა შეძლეს, საკუთარში კი 9 გაუშვეს. პირველი ნახევარი დამთავრდა ანგარიშით 15:11 იუგოსლაველთა სასარგებლოდ.

სპორტის სასახლეში მყოფ მაყურებლებს, ხელბურთის სპეციალისტთა უმრავლესობას იმედი გაუცრუვდათ, ყველამ ხელი ჩაიქნია, როდესაც მეორე ნახევრის მესამე წუთისთვის ქართველი ხელბურთელები უკვე ხუთი ბურთით აგებდნენ. მხოლოდ გუნდის წევრები არ ფიქრობდნენ უბრძოლველად თამაშის დათმობას. ჯერ იყო და საქართველოს ნაკრებმა სხვაობა ორ ბურთამდე შეამცირა. მერე ბარამიძემ მოიგერია 7 მეტრიანი საჯარიმო და აქ დაიწყო ის, რასაც ალბათ სტუმრებიც არ ელოდნენ. 53 წუთისათვის წინ ქართველი ხელბურთელები არიან — 22:21. უკანასკნელი წუთები დრამატულად წარიმართა. ჯერ მეტოქის მეკარესთან პირისპირ დარჩენილმა ნარიმანიძემ ვერ შეძლო გოლის გატანა, შემდეგ იგივეს „იმეორებს“ ვ. ბერიაშვილი. ანგარიში კვლავ საყაიმოა 22:22. თამაშის დამთავრებამდე ორი წუთით ადრე ნარიმანიძეს 23-ე გოლი გააქვს მოწინააღმდეგის კარში. აქვე მასპინძლებს ანგარიშის გაზრდის საშუალებაც ეძლევათ, მაგრამ მეტოქის მეკარე მოწოდების სიმაღლეზეა. შეხვედრის უკანასკნელ წამზე მსაჯები საქართველოს ნაკრების კარში ნიშნავდნენ 7-მეტრიან საჯარიმოს. საბოლოოდ ფრე — 23:23.

ჩვენი ხელბურთელებისთვის ეს შედეგი, თქმა არ უნდა, ძალზე საპატიოა. ამ დღეს შეუდარებელი იყო ნარიმანიძე, რომელმაც იუგოსლაველთა კარში ცხრა გოლი გაიტანა. მისაბაძია მისი ბრძოლისუნარიანობა, სპორტული ჟინი და მონდომება. კარგად ითამაშა მეკარე ბარამიძემ. და საერთოდ, ქართველი ხელბურთელები ჯერჯერობით საუკეთესო შთაბეჭდილებას სტოვებენ.

ჯ. ძაგანია,

შეჯიბრების მთავარი მსაჯი. საკავშირო კატეგორიის მსაჯი.

• • •

ხ უ რ ა თ ე ბ ზ ე: შეტევაზეა სსრ კავშირის ნაკრების წევრი ა. ტაბიძე; ბურთით — ვ. მაქსიმოვი; პირველ მატჩში მშვენივრად ითამაშა ი. ნარიმანიძემ.

გ. დოლენჯაშვილის ფოტოები.

ფეხბურთი

I ჯგუფი

გაიმართა რესპუბლიკის საფეხბურთო პირველობის მორიგი შეხვედრები.

„სპარტაკი“ (ცხინვალი) — „მალაროელი“ (ჭიათურა) 2:1. მსაჯი ჯ. აბუთიძე (ქუთაისი).

„მეტალურგი“ (ზესტაფონი) — „მეტალურგი“ (რუსთავი) 3:2. მსაჯი ვ. ეჯიბია (თბილისი).

„მზიური“ (გალი) — „ნადიკვარი“ (თელავი) 1:1. მსაჯი გ. გვანცელაძე (თბილისი).

რამდენიმე ხელსაყრელი მომენტიდან მასპინძლებმა მხოლოდ ერთი გამოიყენეს მე-40 წუთზე (ზაქარაია). ამ გოლის გაქვითვა შეძლო ცირეკიძემ.

„სქური“ (წალენჯიხა) — „მერცხალი“ (მახარაძე) 5:2. მსაჯი ნ. წურქავა (ფოთი).

„დურუჯი“ (ყვარელი) — ასკ (თბილისი) 4:1. მსაჯი ა. სიანოზოვი (თბილისი).

ყვარლელები დაწინაურდნენ ჯერ კიდევ პირველ ტაიმში (შ. ნერსეზაშვილი, ღონღაძე). შესვენების შემდეგ ღონღაძემ და ხოხაშვილმა კიდევ 2 ბურთი გაიტანეს, ხოლო არმიელმა ბარამიამ — 1.

„კოლხეთი“ (ფოთი) — „ივერია“ (ხაშური) 2:0. მსაჯი გ. სეფიაშვილი (სამტრედია).

ფოთელებმა აქტიურად ჩაატარეს მატჩის მეორე ნახევარი და ბურთებიც მაშინ გაიტანეს (ნ. ტყებუჩავა, გვალია).

პოლიტექნიკური ინსტიტუტი (თბილისი) — „ეგრისი“ (ცხაკაია) 4:2. მსაჯი ნ. შავიშვილი (ბათუმი).

სტუდენტთაგან ბურთები გაიტანეს წერეთელმა, კვარაცხელიამ და ბაქრაძემ (2), ხოლო სტუმართა მხრივ — ბაღათურიამ და კაჭარავამ.

„კოლხეთი“ (ხობი) — „განთიადი“ (თბილისი) 3:0. მსაჯი უ. ფურცელაძე (თბილისი).

მატჩი მიმდინარეობდა ხობელთა უპირატესობით, რაც აღინიშნა ფარცვანიას, ქავთარაძისა და ბებუტეიშვილის მიერ გატანილი 3 გოლით.

„იბერია“ (საჩხერე) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი) 2:1. მსაჯი რ. ტალიაშვილი (თბილისი).

ანგარიში გახსნა გეგეჭკორელმა ჯ. ოდიშარიამ. ეს გოლი გაქვითა რეხვიაშვილმა, ხოლო შემდეგ თურმანიძემ გადამწყვეტი ბურთი გაიტანა „სალხინოს“ კარში.

„ამირანი“ (ოჩამჩირე) — „ქართლი“ (გორი, ნაიონბა) 2:0. მსაჯი უ. ფურცელაძე (თბილისი).

„სალხინო“ (გეგეჭკორი) — „მეშახტე“ (ტყიბული) 1:0. მსაჯი ნ. წურქავა (ფოთი).

წულუკიძის „იმერეთს“ გამარჯვება ჩაეთვალა ოჩამჩირის „ამირანთან“ შეხვედრაში.

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 30 ნოემბრისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„მზიური“	43	25	11	7	61—33	61
„მაღარ.“	44	21	15	8	71—40	57
„მეტ.“ რ.	44	20	13	11	66—41	53
„მეშახტე“	43	21	11	11	54—34	53
„იბერ.“ ს.	44	19	12	13	57—60	50
„კოლ.“ ხ.	44	17	15	12	55—46	49
„ნადიკვ.“	42	17	12	13	59—45	46
„კოლხ.“ ფ.	43	17	12	14	67—56	46
„სპარტ.“	44	19	7	18	55—41	45
„მეტ.“ ზ.	44	16	11	17	72—64	43
„სქური“	44	19	5	20	68—72	43
პოლ. ინსტ.	42	17	8	17	69—59	42
„მერცხ.“	44	14	13	17	70—60	41
„ამირანი“	44	14	13	17	43—43	41
„დურუჯი“	43	17	7	19	55—76	41
„ივერ.“ ხ.	44	15	11	18	44—69	41
„სალხინო“	40	14	10	16	58—53	38
ფიზკ. ინს.	42	15	8	19	48—60	38
„ეგრისი“	43	15	7	21	49—66	37
„ქართლი“	43	15	6	21	47—73	36
„იმერეთი“	44	13	8	23	45—72	34
ასკ თბ.	40	9	15	16	40—49	33
„განთიადი“	44	6	12	26	39—77	24

* * *

გამოტოვებული თამაშების კალენდარი ასეთია: 2 დეკემბერი. „სალხინო“ (გეგეჭკორი) — ასკ (თბილისი), „მეშახტე“ (ტყიბული) — „დურუჯი“ (ყვარელი). 4 დეკემბერი. „მზიური“ (გალი) — ასკ (თბილისი), „ნადიკვარი“ (თელავი) — „სალხინო“ (გეგეჭკორი). 6 დეკემბერი. „სალხინო“ (გეგეჭკორი) — პოლიტექნიკური ინსტიტუტი. 8 დეკემბერი. „სალხინო“ (გეგეჭკორი) — „ეგრისი“ (ცხაკაია), ასკ (თბილისი) — ფიზკულტურის ინსტიტუტი.

საჯარიმო დარტყმა

გაფრთხილებული არიან თ დანელია („ივერია“, ხაშური), გ. მებუკე (ფიზკულტურის ინსტიტუტი) და ვ. პავლიჩუკი („კოლხეთი“, ხობი).

საქართველოს სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველო.

ჭადრაკი

ლენინგრადი. საბჭოთა კავშირის ვაჟთა 45-ე ჩემპიონატის უმაღლესი ლიგის ტურნირი. I ტური: ტ პეტროსიანი (მოსკოვი) — ლ. ალბურტი (ოდესა) 1:0, კ. გრიგორიანი — ვ. სმისლოვი (ორივე — მოსკოვი) 1:0, გ. კუზმინი (ვოროშილოვგრადი) — ა. კოჩიევი (ლენინგრადი) 1:0, მ. ტალი (რიგა) — ე. გელერი (მოსკოვის ოლქი) 0,5:0,5, ი. დორფმანი (ლვოვი) — ლ პოლუგაევსკი (მოსკოვის ოლქი) 0,5:0,5, ვ. ბაგიროვი (ბაქო) — ი. ბალაშოვი (მოსკოვი) 0,5:0,5, ე. სვეშნიკოვი (ჩელიაბინსკი) — ო. რომანიშინი (ლვოვი) 0,5:0,5. ვ. ტუკმაკოვ (ოდესა) — ბ. გულკოს (მოსკოვი) პარტია გადაიდო.

მუდამ ძნელია შეჯიბრების დაწყება, ისიც ისეთი ტურნირისა, რომელსაც აკისრია სსრ კავშირის ახალი ჩემპიონის გამოვლენა (შარშან ჩემპიონი ა. კარპოვი იყო. ამჟამად მსოფლიო ჩემპიონი ტახტის დასაცავად ემზადება), ვაჟთა მსოფლიო პირველობის 1978-1981 წლების ციკლის საბჭოთა ზონალური ტურნირის მონაწილეთა შერჩევა (ამ კონკურსში არ მონაწილეობენ პეტროსიანი და პოლუგაევსკი, რომლებიც პირდაპირ საზონათშორისო ტურნირში არიან დაშვებული) და ვაჟთა სსრ კავშირის 46-ე ჩემპიონატის უმაღლესი ლიგის ტურნირის ცხრა მონაწილის დასახელება. ამიტომ მოჭადრაკეები თავიდანვე დიდი პასუხისმგებლობით, უშეღავათოდ თამაშობდნენ.

დიდოსტატის რანგში ასპარეზზე პირველად გამოვიდნენ ალბურტი, სვეშნიკოვი და კოჩიევი, რომლებმაც უმაღლესი წოდება ახლახან მიიღეს თბილისელ თამაზ გიორგაძესთან ერთად. ორი მათგანისთვის სტარტი წარუმატებელი აღმოჩნდა.

ალბურტს ძლიერი მეტოქე ჰყავდა, მაგრამ არ შეშინდა: უკვე მე-3 სვლაზე პაიკი შესწირა და ინიციატივისთვის დაიწყო ბრძოლა. პეტროსიანმა მიიღო შეწირვა და თანდათან აამოძრავა თავისი ზედმეტი პაიკი. ალბურტი ამაოდ ცდილობდა ორი კუს უპირატესობის გამოყენებას.

კუზმინი დიდი აღმაფრენით თამაშობდა და კოჩიევს გასაქანს არ აძლევდა. 21 წლის ლენინგრადელი ფერს ფიქრობდა კონტრთამაშის გზებზე და სასტიკ ცაიტნოტში ჩავარდა. მან დაიწყო საპასუხო იერიში, რისთვისაც პაიკის, მერე ფიგურის მსხვერპლად გაღება მოუხდა, მაგრამ სიძნელეებს თავი მაინც ვერ დააღწია.

კარგად წარმართა თამაში გრიგორიანმა მსოფლიოს ექს-ჩემპიონ სმისლოვთან. მან საუცხოოდ გამოიყენა დიდოსტატის პაიკების ცუდი წყობა. ორი პაიკის დაკარგვის შემდეგ სმისლოვი შეეცადა თამაშის გართულებას, მაგრამ პოზიცია მაინც ვერ გაათანაბრა. 39-ე სვლაზე მას საათზე ალამი ჩამოუვარდა და წაგება ჩაეთვალა.

გელერმა ფხიზელი თამაშით გააქარწყლა ტალის მცირე უპირატესობა. ბრძოლა არც დორფმან-პოლუგაევსკისა და ბაგიროვ-ბალაშოვის პარტიებში გართულებულა.

დაუმთავრებელ პარტიაში ტუკმაკოვს გულკოსთან ორი პაიკი აკლია და პოზიციაც უარესი აქვს.

ფეხბურთის მოყვარულთა საყურადღებოდ

დღეს, 1 დეკემბერს 22 საათსა და 30 წუთზე თბილისის დროით საქართველოს ტელევიზიის სპორტული განყოფილება ფეხბურთის მოყვარულთ სთავაზობს გადაცემას — „ევროპის სტადიონებზე“.

ამ გადაცემაში ნაჩვენები იქნება ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა, თასების მფლობელთა და უეფა-ს თასების გათამაშების პირველი ორი წრის საინტერესო მატჩების ფრაგმენტები. სპორტის მოყვარულთ საშუალება ექნებათ ნახონ „ლივერპულის“, „ბორუსიის“, „აიაქსის“, „მაგდებურგის“, „ჰამბურგის“, „ანდერლეხტის“, „ბარსელონას“ და სხვა პოპულარული ევროპული კლუბების ცალკეული შეხვედრების მომენტები.

ამასთან შეგახსენებთ, რომ წლევანდელი საფეხბურთო სეზონის წინ ტელევიზიის სპორტულმა განყოფილებამ დააწესა სპეციალური პრიზი, რომელიც ყოველწლიურად გათამაშდება და გადაეცემა თბილისის „დინამოს“ სტადიონზე გატანილი საუკეთესო გოლის ავტორს. დღევანდელ გადაცემაში ზემოთაღნიშნულ სიუჟეტებთან ერთად ნაჩვენები იქნება საკავშირო ჩემპიონატის მატჩებში გატანილი ის გოლები, რომლებიც საკონკურსოდ შეარჩია სპეციალურმა ჟიურიმ.

რედაქტორის მოადგილე ზ. ჯაფარიძე.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე, გარდა ორშაბათისა და კარასკევისა. რედაქციის მისამართი: 380096 თბილისი, ლენინის ქ № 14. დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო“.
ტელეფონები: რედაქტორი — 99-56-14, 93-97-50; რედაქტორის მოადგილე — 99-56-47; პასუხისმგებელი მდივანი — 93-97-52; განყოფილებები: ფეხბურთის — 99-81-71, 93-97-56; მასობრივ ფიზკულტურული მუშაობის — 93-97-55; სპორტის პროპაგანდის — 93-97-57; მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის — 93-97-53; ჭადრაკის — 93-97-57; სამხატვრო — 93-97-52; წერილების — 93-97-54; კორექტორები — 93-97-49; გამომშვები — 93-93-81; ფოტოლაბორატორია — 93-97-58; მემანქანეები — 93-97-51.